

Przestrzenie miejskie a uwarunkowania klimatyczne. Spitzbergen

Urban spaces versus climate conditions—Spitsbergen

Streszczenie

Artykuł ma na celu wykazanie, że przestrzenie społeczne w miastach spełniają ogromnie ważną rolę, niezależnie od strefy klimatycznej w jakiej miasta te się znajdują. Nawet na terenach o ekstremalnie zimnym klimacie, wykształcają się miejsca spotkań i współżyczenia mieszkańców. W publikacji oparto się na przykładach ze Spitzbergenu. Badania przeprowadzono w mieście Longyearbyen. Czynniki które determinują jakość przestrzeni wspólnych, ich użyteczność, stopień akceptacji i zadowolenia ze spędzania w nich czasu przez mieszkańców wynikają z ogólnie znanych uwarunkowań dotyczących kształtowania przestrzeni społecznych i publicznych, ale w większym stopniu, ze specyficznych warunków klimatycznych.

Abstract

This article's aim is to demonstrate that social spaces play an immensely important role within cities regardless of the climate zones in which those cities are located. Even areas with an extremely cold climate see the emergence of places where their residents meet and coexist. The publication is based on examples from Spitsbergen. Research was conducted in the town of Longyearbyen. The factors that determine the quality of common spaces, their utility, the degree of their acceptance and satisfaction derived from spending time in them are the outcomes of widely known determinants concerning the design of social and public spaces, but are affected by their specific climate conditions to a much greater degree.

Słowa kluczowe: przestrzenie miejskie, klimat, Spitzbergen

Keywords: urban spaces, climate, Spitsbergen

WSTĘP

Pęd za zmianami, postępowaniem technologicznym i rozwojem cywilizacyjnym, nieustanne doskonalenie środowiska, urbanistyki, architektury, polepszanie warunków mieszkaniowych, ekonomicznych, czy wreszcie ciągłe dążenie do poprawy jakości życia stały się codziennością. By złagodzić tempo życia, masowy stres, chcąc pogodzić codziennie napotymane sprzeczności, człowiek szuka przynależności do miejsca, powiązania z miastem, integracji z jego mieszkańcami. Nawiązywanie więzi lokalnych pozwala na poczucie bezpieczeństwa i odnalezienie ludzkiej skali. Kontakty interpersonalne kształtują tożsamość, świadomość społeczną, mają wpływ na psychikę i funkcjonowanie człowieka. Prawidłowo kształtowane środowisko miejskie nie tylko umożliwia integrację użytkowników, ale także wzbogaca atrakcyjność miejsca. Przestrzeń półpubliczna i półprywatna jest szczególnie formą strefy dostępną dla społeczności, jednak nie dla ogółu użytkowników; często zaanektowana przez instytucje, lub zajęta przez dane grupy lub jednostki społeczne; przestrzeń półpubliczna posiada cechy przestrzeni

INTRODUCTION

The pursuit of change, technological progress and the development of civilisation, the constant perfecting of the environment, urban planning and architecture, the improvement of housing and economic conditions or the constant drive towards improving quality of life have all become a part of our everyday reality. In order to slow down the pace of life and combat widespread stress, while trying to reconcile contradictions that one might face, one seeks belonging to a place, a link with the city, integration with its residents. Forming local bonds allows us to feel safe and find the human scale. Interpersonal contacts shape one's identity, the social conscious and affect one's psyche and functioning. A properly designed urban environment not only enables its users to integrate, but also enhances place-based attractiveness. Semi-public and semi-private spaces are distinct forms of zones that are accessible to a community, but not to the general public; they are often accentuated by institutions or occupied by specific groups or individuals;

otwartej, przestrzeń półprywatna w znacznym stopniu zdaje się być zaadoptowana, często o ograniczonym dostępie, wyłącznie dla mieszkańców danego osiedla, użytkowników danego obiektu. [1] „...Miejsce spotkań ludzi to najczęściej miejsce położone na zewnątrz domu i poza pracą. Ludzie gromadzą się w nim regularnie i są w nim „widziani” i „widzą”. Powinno ono być dostępne dla wszystkich – komfortowe, otwarte...” [2] Przestrzenie społeczne projektowane w standardowych, czasem wręcz modelowych miastach kontynentalnych europejskich, czy amerykańskich zostały wielokrotnie zbadane. Potrzeba rozwoju, podróży, poznawania sprawiła jednak, że człowiek nie ograniczył się do przetartych już szlaków świata. Nieustannie szuka nowych, odległych, dziewiczych krajobrazów, nietkniętych ludzką ręką miejsc. Jednym z takich obszarów jest Spitsbergen, na którym początki życia ludzi według zapisków mogą sięgać nawet XIV wieku. Trzeba jednak pamiętać, że wśród czynników wpływających na jakość życia mieszkańców jest komfort cieplny, który może być określony na podstawie granic tolerancji ludzkiego organizmu na ciepło.[3]

SPITZBERGEN. WARUNKI ŻYCIA

Archipelag Svalbard położony jest w połowie drogi między lądową Norwegią a biegunem północnym. Arktyczna pustynia, która nie mieści się ani w kadrze obiektywu, ani w wielogodzinnych opowieściach. Rozległy teren pokryty wieczną zmarzliną, gdzie człowiek nie tylko nie jest częścią natury, ale wręcz jej intruzem. Dominuje tu dzika przyroda, która stała się królestwem niedźwiedzi polarnych, reniferów i wszechobecnego śniegu i lodu. Po dłuższym czasie, wielu zmianach, odkryciach świadomość społeczna dotarła także na Svalbard. Ze względu na trudne warunki klimatyczne, przede wszystkim niską temperaturę oraz niską wilgotność, a także silne wiatry Spitsbergen nie sprzyja życiu ludzi. Surowy klimat niesie za sobą trudności nie tylko fizyczne, ale także psychiczne. Wyraźnie odczuwalne jest tutaj odosobnienie, a bywa również, że w okresach zimowych mieszkańcy są całkowicie odizolowani od świata. Długa noc polarna, czy dzień polarny nie ułatwiają życia, a dla niektórych stają się głównym powodem rezygnacji z zamieszkiwania terenów Svalbardu.

Z jednej strony w liczącej nieco ponad dwa tysiące mieszkańców jednostce miejskiej – Longyearbyen wszyscy się znają, z drugiej zaś ciągła rotacja ludzi sprawia, że można poczuć się tutaj obco. Na północnych i południowych krańcach świata, ponad kołem podbiegunowym bardzo rzadko występują w miastach przestrzenie społeczne. Klimat nie sprzyja przebywaniu na powietrzu, a mimo to chęć integracji i potrzeba przynależności, uczestniczenia w życiu społecznym sprawia, że ludzie próbują okiełznać naturę.

W tak surowym arktycznym środowisku przestrzeniami społecznymi stają się kawiarnie, bary, restauracje. Ich cechy wykazują również hotelowe lobby, kościoły, hale sportowe, muzeum. Studenci spotykają się w bibliotece uniwersyteckiej, a mieszkańcy na głównym deptaku z ławkami, czy w przestrzeniach kształtowanych pomiędzy architekturą mieszkaniową. Ważnym elementem ży-

semi-public spaces have the features of an open space, while semi-private spaces appear to be largely adapted, often featuring restricted access, which is granted only to the residents of a given housing complex or the users of a given building. [1] “...The place where people meet is typically located outside of the home and outside of work. People gather there regularly and are both “seen” there and “see” themselves. It should be accessible to all—comfortable, open...” [2] Social spaces designed in standard or sometimes even model continental European or American cities have been studied numerous times. However, the need for development, travel and learning prevents one from confining themselves to the well-travelled trails of the world. New distant, virgin landscapes are sought, untouched by human hands. Spitsbergen is one such area, where the beginnings of human life are traced to as far back as the fourteenth centuries by written sources. However, we should remember that the factors that affect the quality of life of residents is thermal comfort, which can be determined through the limit of the human organism's tolerance to heat. [3]

SPITZBERGEN. LIVING CONDITIONS

The Svalbard Archipelago is located at the half-way point between Norway and the North Pole. It is an arctic desert, one that cannot be experienced through a photograph nor fully described through hours-long tales. This extensive area is covered in permafrost, where man is not so much an element of nature, as an intruder upon it. It is dominated by its natural environment, which has become the kingdom of polar bears, reindeers and ever-present snow and ice. After a considerable amount of time and many changes and discoveries, social awareness has reached Svalbard as well. Due to its difficult climate conditions, most importantly its low temperatures and humidity in addition to strong winds, Spitsbergen is not suitable for human habitation. The harsh climate brings with it not only physical, but also psychological hardships. Solitude is felt very strongly here and during winter months it sometimes happens that the area's residents are completely cut off from the rest of the world. The long polar nights and polar days do not make one's life any easier, becoming the primary reason to abandon living in Svalbard for many.

On the one hand, every member of the population of the town of Longyearbyen, which has just under two thousand inhabitants, can be said to know each other, while on the other, the constant rotation of people can make one feel alien there. At the northern and southern edges of the world, beyond the polar circle, social spaces are very rarely seen in cities. The climate is not suitable to staying outdoors but the desire to integrate and the need to belong and participate in social life makes people try to overcome nature despite this. In such a harsh arctic climate, social spaces take on the forms of coffee shops, bars and restaurants. Their characteristics can also be found in a hotel lobby, a church, a sports hall and a museum. Students meet at a university library, while the residents gather

* Dr hab. inż. arch. Magdalena Jagiełło-Kowalczyk, prof.PK, Wydział Architektury PK / Ph.D. Eng. Arch. Magdalena Jagiełło-Kowalczyk, Professor CUY, Faculty of Architecture, Cracow University of Technology, magdajagiellok@interia.pl, ORCID: 0000-0002-3971-839X

** dr inż. arch. / Ph.D. Eng. Arch. Wojciech Kujawski, Integrative Solutions Group Inc., Ottawa, Ontario, Kanada. wk.kujawski@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4525-2784

***mgr inż. arch./ M.Sc. Eng. Arch. Agnieszka Żabicka, WOA STUDIO Agnieszka Żabicka, Bielsko-Biała, zabicka.agnieszka@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8835-4564

cia obywateli Spitsbergenu są również wydarzenia kulturalne, które mają miejsce w mieście, takie jak festiwal jazzowy, powitanie słońca, maraton biegowy oraz liczne wystawy artystyczne. Spitsbergen jest miejscem wyjątkowym pod każdym względem. Odchodzi od wszelkich stereotypów miasta, a jego fenomen podkreśla fakt, że ludzie wcale nie powinno tam być. A jednak są, żyją, pracują, rozwijają się i kształcą. „Piękno tutejszych gór, lodowców, rzek i fiordów urzekło już niejednego. Zachwycające widoki, pęd roślin do życia, energia niewielkiej ilości gatunków zwierząt sprawiają, że w zasadzie nie ma podróżnika, który wsiadając do samolotu w drogę powrotną do domu nie myśli o kolejnej podróży na Svalbard.”² [4]

Spitsbergen to szczególne miejsce na kuli ziemskiej. Swą wyjątkowość zawdzięcza nie tylko ekstremalnie surowemu klimatowi, ale także niesamowitej naturze, jest niepowtarzalnym ewenementem przyrodniczym. Teren jest odwiedzany znacznie częściej niż mogłoby się wydawać. Stał się rajem dla fotografów, miłośników niecodziennych krajobrazów i przede wszystkim wyzwania. Bezsprzecznie jest to bardzo trudne miejsce do życia a mimo to chętnych nie brakuje, a wręcz przybywa. Problemem staje się nie sama wyprawa na Spitsbergen lecz znalezienie przestrzeni do życia, pracy w miejscu, gdzie dominującymi ssakami są niedźwiedzie polarne i renifery, a ludzie zdają się być jedynie dodatkiem.

Fenomen Svalbardu, jego noce i dni polarne wymuszają niejako integrację mieszkańców. Bez kontaktów międzyludzkich, człowiek nie mógłby istnieć w społeczeństwie, zaspokoić potrzeb przynależności, poczucia bezpieczeństwa. Przestrzenie społeczne odgrywają nieocenioną rolę w tak specyficznych warunkach życia. Pomagają zachować równowagę, wyznaczają strefy otwarte i dostępne dla każdego użytkownika bez względu na rasę, płeć, kulturę i religię. Stwarzają możliwość rozwoju społecznego. Eliminują poczucie alienacji i wytworzą więzi społeczne. Przestrzenie życia publicznego kreowane są spontanicznie lub celowo. Posiadają szczególne walory kulturowe, skłaniają użytkowników do refleksji, pozwalają na swobodne wyrażanie poglądów i koncentrują aktywność faktycznego życia publicznego miasta, ludzką codzienność na zimnej ziemi. Wyznaczają rytm, tempo, cykl życia na północnym krańcu świata.

Mimo ciężkich, surowych i ekstremalnych warunków klimatycznych ludzie nieustannie chcą przybywać na Spitsbergen, czy to w celach turystycznych, czy mieszkaniowych, by żyć, pracować, rozwijać się i kształcić na odległym, północnym krańcu świata. Chcą się integrować z pozostałymi mieszkańcami mimo wielokulturowości i różnorodności ras, języków, charakterów. Kreowane w tej lokalizacji przestrzenie społeczne mają ogromny wpływ na psychikę i funkcjonowanie człowieka w tak ekstremalnych warunkach, jakie panują na Spitsbergenie.

FORMY ORGANIZACJI PRZESTRZENI SPOŁECZNYCH Longyearbyen, Hilmar Rekstens [5], fot. 1

Główna ulica miasta Longyearbyen to Hilmar Rekstens, skupia życie prowadzone przez mieszkańców i turystów Spitsbergenu. Przy niej znajdują się jedyne w mieście sklepy, biuro podróży, ratusz, biblioteka, poczta, dom

along the main promenade, which is equipped with benches, or in the spaces formed between housing buildings. Cultural events that take place in the city, such as its jazz festival, a sun welcoming ceremony, a marathon or numerous artistic exhibitions, are all an important element of the life of Spitsbergen's citizens. Spitsbergen is a place that is exceptional in every way. It deals away with all stereotypes associated with the city and its phenomenon is further highlighted by the fact that people should not be there at all. And yet they are here, living, working, growing and learning. "The beauty of the local mountains, glaciers, rivers and fiords has charmed many. Fascinating views, the way in which plants cling to life and the energy exhibited by the small number of animal species all make it so that there are no travellers that would not think about yet another journey to Svalbard while boarding their plane home."²[4]

Spitsbergen is a unique place. It owes this uniqueness to not only its extremely harsh climate, but also to its remarkable natural wildlife, which is an inimitable natural phenomenon. The area is visited much more frequently than most would expect. It has become a paradise for photographers and enthusiasts of alien landscapes and, perhaps most importantly, all forms of challenges. It is indisputably a very difficult place to live, and yet the number of those willing to do so is rising instead of falling. The main problem here is not the trip to Spitsbergen itself, but finding space to live and work in a place where the dominant mammals are polar bears and reindeers, while humans appear to be merely somewhat of an accessory.

The phenomenon of Svalbard and its polar days and nights forces its residents to integrate. Without interpersonal contact, individuals could not exist in society or satisfy their need for belonging and feeling safe. Social spaces play an invaluable role in such unique living conditions. They aid in maintaining balance, delineating areas that are open and accessible to all regardless of race, gender, culture or religion. They provide opportunities for social development. They eliminate feelings of alienation and form social bonds. Spaces for public life either form spontaneously or by design. They possess distinct cultural value, encouraging their users to reflect, facilitating the free expression of ideas and focusing the activity of the town's actual public life—everyday human life in a cold land. They set the rhythm, pace and cycle of life on this northern edge of the world.

Despite difficult, harsh and extreme climate conditions, there is never a shortage of people willing to come to Spitsbergen, whether as tourists or settlers, to live, work, grow and learn at this distant, northern edge of the world. They want to integrate with its other residents despite the area's multiple cultures and diversity of races, languages and characters. The social spaces that form here have a great impact on human psychology and functioning, which are particularly important in such extreme conditions as those of Spitsbergen.

Il. 1. Główna ulica miasta Longyearbyen (fot. Agnieszka Żabicka) / Longyearbyen's main street (phot. by Agnieszka Żabicka)

kultury, bank, kino, informacja turystyczna, większość kawiarni i restauracji. Wokół znajduje się zabudowa mieszkaniowa. Ze względu na ekstremalne warunki klimatyczne Spitsbergen jest wyjątkowym miejscem, gdzie przestrzenie publiczne często stają się również przestrzeniami społecznymi i płynnie zacierą się granica między nimi.

Longyearbyen Folkebibliotek [6], proj. Nærø Interiørarkitekter, 2017, fot. 2

Jedyna biblioteka publiczna w Longyearbyen. Jest to miejsce nie tylko służące wypożyczeniu książek, magazynów, filmów. Przestrzeń pozwala na integracyjną zabawę dzieci przy grach planszowych, komputerowych,

FORMS OF ORGANISING SOCIAL SPACES

Longyearbyen, Hilmar Rekstens [5], ill. 1

Longyearbyen's main street is Hilmar Rekstens, which is a focal point of the lives of Spitsbergen's residents and tourists. The town's few stores, travel agency, town hall, library, post office, community centre, bank, cinema, tourist information centre and most of its coffee shops and restaurants are all located here. It is surrounded by residential development. Due to Spitsbergen's climate conditions, it is a remarkable place whose public spaces also often become social spaces and the line between them becomes fluid and blurred.

Il. 2. Dom kultury i biblioteka publiczna w Longyearbyen (fot. Agnieszka Żabicka) / Longyearbyen's community centre and library (phot. by Agnieszka Żabicka)

Il. 3. Dom kultury w Longyearbyen (fot. Agnieszka Żabicka) / Community centre in Longyearbyen (phot. by Agnieszka Żabicka)

udostępnią jest również strefa czytelnia, organizowane są spotkania z autorami książek, wspólne czytanie, czy opowieści dla dzieci.

Kulturhuset, Longyearbyen, proj. PW Arkitekter [7], 2010, fot. 3

Dom kultury łączy w sobie tradycję, nowoczesną architekturę i integrację. Jest miejscem wielu wydarzeń kulturalnych, w których chętnie biorą udział mieszkańcy Longyearbyen. Bogaty program jest odszkodnią od trwającej cztery miesiące nocy i równie długiego dnia.

Svalbard Kirke, Longyearbyen [8],[9], proj. Hans Magnus, 1958, fot. 4

Jedyny kościół na Spitsbergenie, w którym spotykają się wszyscy mieszkańcy nie tylko podczas cotygodniowej

Longyearbyen Folkebibliotek [6], designed by Næro Interiørarkitekter, 2017, ill. 2

The building is Longyearbyen's only public library. It is a place that offers much more than simply the rental of books, magazines or films. Its space offers children integration through playing with board games or computer games, in addition to offering its reading room, where author meetings, group reading or storytelling events for children are held.

Kulturhuset, Longyearbyen, designed by PW Arkitekter [7], 2010, ill. 3

This community centre combines tradition, modern architecture and integration into one. It is a place that hosts many cultural events that Longyearbyen's resi-

Il. 5. Uniwersytet UNIS w Longyearbyen (fot. Agnieszka Żabicka) / UNIS University in Longyearbyen (phot. by Agnieszka Żabicka)

mszy, ale każdego dnia. Budynek jest zawsze otwarty dla przybyszy niezależnie od wiary i narodowości.

Svalbard University Research Centre, Longyearbyen [10], proj. JVA - Jarmund Vignæs Architects, 2005, fot. 5

Głównym zajęciem mieszkańców na Spitsbergenie, jeśli nie jest to praca przy wydobyciu węgla kamiennego, jest prowadzenie różnorodnych badań. Naprzeciw wymaganiom tej grupy osób wychodzi nowa rozbudowa uniwersytetu. Ważnym aspektem projektu było stworzenie przestrzeni społecznych dla studentów i naukowców.

Elvesletta Nord, Longyearbyen [11], proj. Tore Normann, 2006, fot. 6

Elvesletta Nord to dwukondygnacyjna zabudowa wielorodzinna zaprojektowana w centrum miasta. Wielobar-

dents often take part in. Its rich programme is a welcome diversion from polar nights and days that last up to four months at a time.

Svalbard Kirke, Longyearbyen [8, 9], designed by Hans Magnus, 1958, ill. 4

This is Spitsbergen's only church, where all of its residents gather everyday and not just for weekly mass. The building is always open to visitors regardless of their faith or nationality.

Svalbard University Research Centre, Longyearbyen [10], designed by JVA - Jarmund Vignæs Architects, 2005, ill. 5

The main field of work of Spitsbergen's residents, apart from coal mining, is conducting various types of re-

Il. 4. Kościół w Longyearbyen (fot. Agnieszka Żabicka) / Church in Longyearbyen (phot. by Agnieszka Żabicka)

Il. 6. Zabudowa Elvesletta Nord (fot. Agnieszka Żabicka) / The buildings of Elvesletta Nord (phot. by Agnieszka Żabicka)

Il. 7. Zabudowa Gruvedalen (fot. Agnieszka Żabicka) / The buildings of Gruvedalen (phot. by Agnieszka Żabicka)

wna fasada zaprasza przechodniów do zlokalizowanych w parterach tarasów i sklepów. Perłą założenia jest jedna z najbardziej cenionych galerii fotografii WildPhoto Gallery, która licznie gromadzi mieszkańców na spotkaniach, wernisażach, czy też na dyskusjach dnia codziennego.

Gruvedalen, Longyearbyen [12], proj. Louis Lunde, Sandmo & Svenkerud AS, 2003, fot. 7

Jednym z najbardziej wyróżniających się na tle miasta nowoczesnych zabudowań mieszkaniowych jest projekt zlokalizowany na stoku góry Sukkertoppen. Czar-

search. The new extension of the university is aimed at facilitating this. Creating social spaces for students and researchers has been an important aspect of the design.

Elvesletta Nord, Longyearbyen [11], designed by Tore Normann, 2006, ill. 6

Elvesletta Nord is a two-storey housing development designed in the centre of the town. Its multi-coloured facade invites passing pedestrians into its ground-floor terraces and shops. The celebrated WildPhoto gallery is a true jewel of the complex, attracting residents through meetings, exhibitions or discussions of everyday life.

ne, drewniane prostopadłościennne bryły z akcentami kolorystycznymi dumnie piętrzą się nad zatoką, nie zastaniając sobie wzajemnie spektakularnych widoków. Przestrzenie integracji społecznej, wspólne tarasy do grillowania, place zabaw i każdy aspekt społeczny osiedla został przemyślany tak, by projektowane przestrzenie niemal wtapiały się w zastaną tkankę natury.

Radisson Blu Polar Hotel, Longyearbyen [13], proj. HD Aekitekter AS, Krystian Dolatowski, 1995, fot. 8

Radisson Blu Polar Hotel jest niezwykłym przykładem na to, że przestrzenie społecznie mogą być tworzone nie tylko dzięki działaniom jednostki. Projekt przebudowy umożliwia bowiem zaspokojenie potrzeb przede wszystkim turystów, ale także w dużej mierze mieszkańców. Znajdują się tu sale spotkań o nieformalnym charakterze, z których chętnie korzystają miejscowi, duże lobby z kominkiem, spa. Całość zintegrowana jest z otoczeniem dzięki panoramicznym oknom. Należy pamiętać, że bez otaczającej przyrody Svalbard nie byłby tym samym, niezwykłym miejscem.

PODSUMOWANIE

Przestrzenie społeczne na stałe wpisały się w formę urbanistyki miasta, są jego nieodłącznym elementem pozwalającym wykształcić spójną symbiotyczną jednostkę przyjazną użytkownikom. „Aby współdziałać, trzeba się znać, by się poznać, trzeba się móc spotkać – mieć do tego okazję, pretekst oraz dostępną przestrzeń sprzyjającą takim sytuacjom i umożliwiającą zgromadzenie.”³[2] Istotnym problemem w kształtowaniu zabudowy niezależnie od lokalizacji, charakterystyki, kontekstu i klimatu jest kreowanie przestrzeni służących wspólnemu życiu, integracji mieszkańców. „Stopień kreatywności oraz jakość kształtowania przestrzeni społecznych stanowi o klimacie, kameralności i indywidualności zespołu mieszkaniowego, o różnorodności miejsc w mieście,

Gruvedalen, Longyearbyen [12], designed by Louis Lunde, Sandmo & Svenkerud AS, 2003, ill. 7

This project, located on the slope of Mount Sukkertoppen, is one of the most eye-catching modern housing developments. Its black timber cuboid massings, featuring coloured accents, proudly stand above the bay without blocking each of its module's spectacular view. Social integration spaces, terraces for hosting grill parties, kindergartens and every other social aspect of the complex has designed to all but blend the spaces with the extant natural tissue.

Radisson Blu Polar Hotel, Longyearbyen [13], designed by HD Aekitekter AS, Krystian Dolatowski, 1995, ill. 8

The Radisson Blu Polar Hotel is a remarkable example that demonstrates that individual actions are not the only ones capable of creating social spaces. While this remodelling project is primarily targeted at satisfying the needs of tourists, those of residents have not been ignored. The building houses informal meeting halls that are often used by locals, in addition to a large lobby with a fireplace and a spa. The project is integrated with its surroundings through panoramic windows. One should keep in mind that, without its surrounding wildlife, Svalbard would not be the same unique place.

CONCLUSIONS

Social spaces have become permanently integrated into the form of the town's urban layout and are its inseparable element, allowing the emergence of a cohesive, symbiotic unit that is friendly to its users. “In order to cooperate, people must know each other, and in order to get to know each other, they must be able to meet—have an occasion to do so, a pretext and an available space that is conducive to such situations and can host a gathering.”³[2] One key

Il. 8. Przestrzenie dla mieszkańców przy zabudowie mieszkaniowej Gruvedalen (fot. Agnieszka Żabicka) / Spaces for residents near the Gruvedalen housing development (phot. by Agnieszka Żabicka)

Il. 9. Lodowce pokrywają niemal sześćdziesiąt procent całkowitej powierzchni archipelagu Svalbard, którego częścią jest wyspa Spitsbergen. (fot. Agnieszka Żabicka) / Glaciers cover almost 60% of the total area of the Svalbard Archipelago, which includes the island of Spitsbergen (phot. Agnieszka Żabicka)

Il. 10. Krajobraz zatoki Adventfjorden, przy której zlokalizowane jest miasto Longyearbyen (fot. Agnieszka Żabicka) / The landscape of Adventfjorden Bay, which is near the town of Longyearbyen (phot. by Agnieszka Żabicka)

w zrównoważonym środowisku mieszkaniowym człowieka, stosunku do otoczenia, krajobrazu, natury, a także skali i lokalizacji założenia urbanistycznego.”⁴[3]

Kształtowanie życia publicznego odgrywa nieoczoną rolę w pokonywaniu codziennych przeciwności i trudności związanych z klimatem i warunkami atmosferycznymi miejsca. Niezwykle krajobrazu i niespotykana nigdzie indziej na świecie natura nie zaspokoje bowiem ludzkich potrzeb fizycznych i przede wszystkim psychicznych, nie pozwoli nawiązać więzi, wytworzyć tożsamości społecznych, fot. 9, 10. Przykład Spitzbergenu udowadnia, iż istnieje symbioza miasta i jego użytkowników kształtowana w przestrzeniach społecznych niezależnie od warunków klimatycznych. Ich różnica wynika jedynie ze spostrzeżenia, że przestrzenie te mają różne oblicza. Bez zaspokojenia potrzeb jednostki jak i grup mieszkańców nie byłoby możliwe stworzenie trwałej, prawidłowo funkcjonującej jednostki miejskiej.

„My kształtujemy miasta, a miasta kształtują nas”
– Winston Churchill [3]

PRZYPISY

¹ Cyt. Paprzyca, K., *Harmonizowanie rozwoju urbanistycznego terenów miejskich*, Monografia 417, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2012.

² Cyt. Twardowski, M., *O Spitsbergenie tu mowa. Część I*, [w:] *ARCH*, nr 6 (38), Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP, Warszawa 2016, str. 31.

³ Cyt. Franta, A., *Jak kreować 'nasze miejsca' – o potrzebie etyki współdziałania synergicznego*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, nr 2-A/2010, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2010, str. 70

⁴ Cyt. Seruga, W., *Przestrzeń społeczna w nowych berlińskich zespołach mieszkaniowych*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, nr 1-A/2013, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2013, str. 145.

problem in designing development regardless of location, specificity, context and climate is creating spaces used for common living and resident integration. “The degree of creativity and the quality of the shaping of social spaces defines the atmosphere, intimacy and individuality of housing complexes, as well as the variety of places in the city, within a sustainable human housing environment. It also defines the relationship with the surroundings, the landscape, wildlife, as well as the scale and site of an urban complex.”⁴[3]

Shaping public life plays an invaluable role in overcoming everyday adversities and difficulties borne of the climate and atmospheric conditions of a place. Unique landscapes and wildlife that can be encountered nowhere else cannot satisfy human physical and, most importantly, psychological needs, nor do they allow one to form bonds or establish social identities.

The case of Spitsbergen proves that there exists a symbiosis of the city and its users, shaped within social spaces regardless of climate conditions. The differences between them only stem from the observation that these spaces have different faces. Without satisfying the needs of individuals and groups of residents it would be impossible to create a resilient, properly functioning urban unit.

“We shape our buildings; thereafter they shape us.”
– Winston Churchill [3]

ENDNOTES

¹ Quote from: Paprzyca, K., *Harmonizowanie rozwoju urbanistycznego terenów miejskich*, Monograph 417, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2012.

² Quoted from: Twardowski, M., *O Spitsbergenie tu mowa. Część I*, [in:] *ARCH*, no. 6 (38), Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP, Warszawa 2016, p. 31.

³ Cyt. Franta, A., *Jak kreować 'nasze miejsca' – o potrzebie etyki współdziałania synergicznego*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, nr 2-A/2010, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2010, str. 70

BIBLIOGRAFIA

[1] Szczepański M., *Przestrzeń, miasto i mieszkanie w społecznej świadomości*, www.socjologiarozwoju.us.edu.pl [dostęp: 18.12.2018]

[2] Paprzyca K., *Harmonizowanie rozwoju urbanistycznego terenów miejskich*, Monografia 417, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2012.

[3] Kujawski W. *Sposoby zapewnienia mieszkańcom miast komfortu oraz energooszczędności poprzez dostęp do promieni słonecznych, światła naturalnego oraz wymiany powietrza - optymalizacja wzajemnych zależności projektu urbanistycznego i architektonicznego*, Problemy Planistyczne - Jesień 2018, Zeszyt 02/2018 Wrocław 26-27 listopada 2018, Wydawnictwo Stowarzyszenia Urbanistów ZOIU.

[4] Twardowski M., *O Spitsbergenie tu mowa. Część I*, [w:] *ARCH*, nr 6 (38), Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP, Warszawa 2016, str. 31.

[5] <http://sj.geoview.info>, (dostęp 06.09.2019)

[6] <https://longyearbyen-fb.mikromarc.no>, (dostęp 06.09.2019)

[7] <https://www.lokalstyre.no/kulturhuset.466979.no.html>, (dostęp 06.09.2019)

[8] „Svalbard Kirke”. Visit Svalbard AS. Retrieved November 1, 2016.

[9] “Take a tour of Russia’s new, otherworldly Arctic military base”. Alaska Dispatch Publishing. Retrieved January 11, 2018.

[10] <https://www.unis.no/>, (dostęp 06.09.2019)

[11] <https://pl.tripadvisor.com>, (dostęp 06.09.2019)

[12] <https://www.spitsbergen-svalbard.com/gruvedalen>, (dostęp 06.09.2019)

[13] <https://en.visitsvalbard.com/where-to-stay/radisson-blupolar-hotel-spitsbergen>, (dostęp 06.09.2019)

[14] Franta A., *Jak kreować 'nasze miejsca' – o potrzebie etyki współdziałania synergicznego*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, nr 2-A/2010, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2010, str. 70

[15] Seruga W., *Przestrzeń społeczna w nowych berlińskich zespołach mieszkaniowych*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, nr 1-A/2013, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2013, str. 145.

⁴ Cyt. Seruga, W., *Przestrzeń społeczna w nowych berlińskich zespołach mieszkaniowych*, [w:] *Czasopismo Techniczne*, nr 1-A/2013, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2013, str. 145.

BIBLIOGRAPHY

[1] Szczepański M., *Przestrzeń, miasto i mieszkanie w społecznej świadomości*, www.socjologiarozwoju.us.edu.pl [accessed: 18.12.2018]

[2] Paprzyca K., *Harmonizowanie rozwoju urbanistycznego terenów miejskich*, Monograph 417, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2012.

[3] Kujawski W. *Sposoby zapewnienia mieszkańcom miast komfortu oraz energooszczędności poprzez dostęp do promieni słonecznych, światła naturalnego oraz wymiany powietrza - optymalizacja wzajemnych zależności projektu urbanistycznego i architektonicznego*, Problemy Planistyczne - Jesień 2018, Zeszyt 02/2018 Wrocław 26-27 listopada 2018, Wydawnictwo Stowarzyszenia Urbanistów ZOIU.

[4] Twardowski M., *O Spitsbergenie tu mowa. Część I*, [in:] *ARCH*, no. 6 (38), Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP, Warszawa 2016, p. 31.

[5] <http://sj.geoview.info>, (accessed 06.09.2019)

[6] <https://longyearbyen-fb.mikromarc.no>, (accessed 06.09.2019)

[7] <https://www.lokalstyre.no/kulturhuset.466979.no.html>, (accessed 06.09.2019)

[8] „Svalbard Kirke”. Visit Svalbard AS. Retrieved November 1, 2016.

[9] “Take a tour of Russia’s new, otherworldly Arctic military base”. Alaska Dispatch Publishing. Retrieved January 11, 2018.

[10] <https://www.unis.no/>, (accessed 06.09.2019)

[11] <https://pl.tripadvisor.com>, (accessed 06.09.2019)

[12] <https://www.spitsbergen-svalbard.com/gruvedalen>, (accessed 06.09.2019)

[13] <https://en.visitsvalbard.com/where-to-stay/radisson-blupolar-hotel-spitsbergen>, (accessed 06.09.2019)

[14] Franta A., *Jak kreować 'nasze miejsca' – o potrzebie etyki współdziałania synergicznego*, [in:] *Czasopismo Techniczne*, nr 2-A/2010, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2010, p. 70

[15] Seruga W., *Przestrzeń społeczna w nowych berlińskich zespołach mieszkaniowych*, [in:] *Czasopismo Techniczne*, no. 1-A/2013, Wyd. Politechniki Krakowskiej, Kraków 2013, p. 145.